

Konštantín Filozof – sv. Cyril

PROGLAS

Православие

PROGLAS FOREWORD

ጥንቅቅና ጥንቅቅ

Edita Ambrušová
Konštantín – Filozof
Tempera na dreve, 1996,
51,5 × 21 cm

Edita Ambrusova
Constantine – the Philosopher
Tempera on wood, c. 1996,
51,5 × 21 cm

PROGLAS FOREWORD

ፎገላስ ፎሬዎርድ

PERFEKT

Poems © Ľubomír Feldek

Texts © Eduard Drobný, Ľubomír Feldek, Ivan Mrva, Pavol Žigo

Translation © Jaroslava Pytelová

Illustrations © Edita Ambrušová, Johana Ambrušová (heirs)

Photographs © Archive of Institute of Archaeology SAV, Nitra

Design © Lýdia Valter

Slovak edition © Perfekt 2013

PROGLAS FOREWORD

Прѣговѣтъ Рѣго

Vel'báseň
súmerateľná
s najdokonalejšími
skladbami sveta.

Oslava písma a slova,
ktorá nemá obdobu
v európskej poézii.

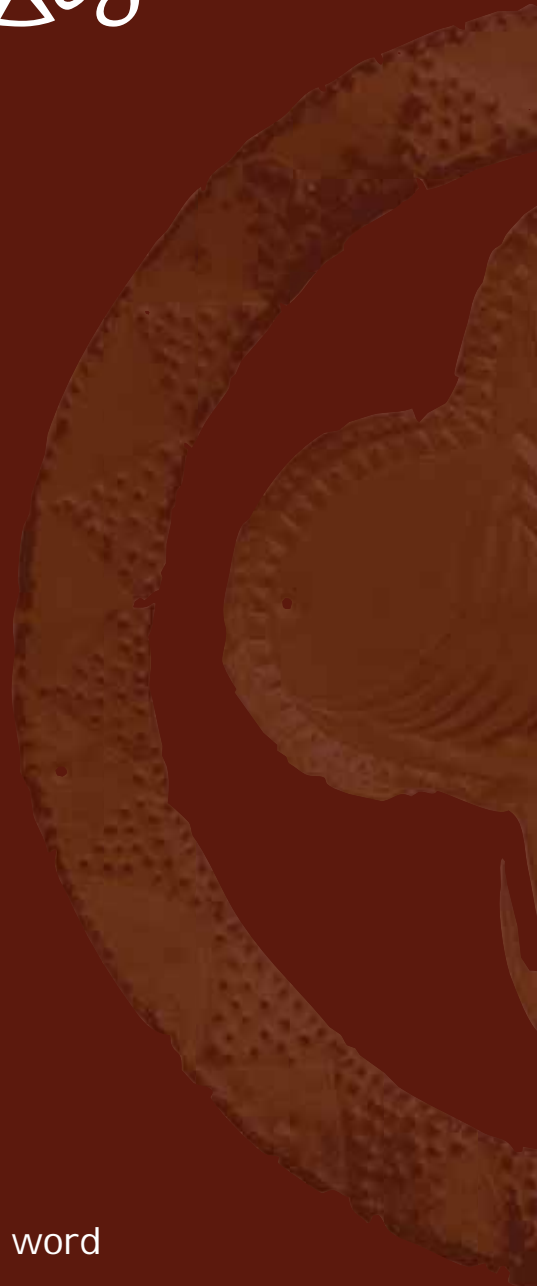
Napísaná
v deviatom storočí
slovienskym
jazykom.

✦ ✦ ✦

A majestic poem,
worthy of comparison
to the world's
most noble compositions.

Exaltation of the script and word
unparalleled by any
of the European poetry.

Written
in the ninth century
in the Slavonic
language.

EDITA AMBRUŠOVÁ
Sv. Cyril a sv. Metod
Tempera na dreve, 1991,
51 × 21 cm

EDITA AMBRUSOVA
St. Cyril and St. Methodius
Tempera on wood, c. 1991,
51 × 21 cm

Úvodom

BÁSEŇ TISÍCROČIA

Udalosti, ktoré sa začali pozvaním a príchodom Konštantína a Metoda na naše územie, ich aktivity počnúc evanjelizačným a kultúrnym končiac patria do kategórie literárnych aj kultúrnych divov sveta a nemyslím si, že na posledné miesto. Je zaujímavé a v dejinách ľudstva nie časté také dlhé pretrvávanie diela. Za vyše tisíc rokov nielenže nestratilo aktuálnosť, ale stále ponúka študijný materiál, inšpiruje umelcov, básnikov, vedcov aj hudobníkov a v ňom zakódované informácie sústavne emitujú inšpirujúce podnety. Nie iba u nás. K solúnskym bratom sa hrdo hlásia ďalšie národy a sv. Cyril a sv. Metod sa dokonca stali patrónmi Európy. Preto si treba pri súčasných liberalizačných snahách, ktoré likvidujú tradičné hodnoty, veľmi intenzívne prečítať odkaz, ktorý bratia zanechali. Ak by slovo geniálne nebolo už sprofanované, možno povedať, že geniálnou intuíciou predvídali nie vývoj civilizácie, ale pravidlá, ktoré treba rigorózne rešpektovať, ak chce mať civilizácia aj zajtrajšok.

Pre nás bolo osudové, že solúnski bratia prišli práve k nám, že tu zasiali semeno, ktoré stále dáva plody, ktoré už, verme, nikto nevyničí. Možno sa zdá prismselé a prineskromné, ale z faktu príchodu Konštantína a Metoda k nám a z ich diela došlo až k novej výnimočnosti či určitej vyvolenosti. Dostali sme dar, s ktorým by sme mali veľmi uvážlivo zaobchádzať. Verím, že sa to deje, napriek tomu, že o tom denne nečítame v novinách. Potvrďuje to aj skúsenosť, ktorá viedla k vzniku vydania *Proglasu*, ktorý práve držíte v rukách.

Vydavateľ

Prologue

THE POEM OF MILLENNIUM

The events which began by the invitation and arrival of Constantine and Methodius to our region - beginning and ending with their evangelizing and cultural activities - are a significant part of the literal and cultural wonders of the world. I believe theirs is not a bottom place. It is interesting indeed. Moreover, it is very rare for such work to be carried over in human history for so long. For more than a thousand years, it has not lost anything to modern times. Furthermore, it continues to be a great source of immense inspiration for artists, poets, scientists and also musicians. Its encoded information unfailingly emits the inspiring impulses. And it does not only embrace our country. There are many other nations which proudly profess the importance of the work of St. Cyril and St. Methodius, who were proclaimed patrons of Europe. Therefore, due to contemporary liberalization efforts that destroy traditional values, it is necessary to profoundly read the heritage the two brothers left for us. If the word *brilliant* has not been violated yet, we could say that they foresaw, with brilliant intuition, not only the evolution of civilization, but the rules we need to respect with great vigor if civilization is to survive.

It is crucial that St. Cyril and St. Methodius came precisely to our region. It was in our country where they sowed a seed which bears fruit today. It is our belief that no one will ever destroy it. It might seem bold and immodest to state this. But, based on facts of the arrival of Constantine and Methodius to our region and their works, we are able to speak of them exceptionality, and certainly for choosing to come to our nation. We have been given a gift which we should deal with great profoundness and wisdom. I believe it is happening now, although we do not read about in the daily newspapers. It is also confirmed by the experience which led to the birth of releasing the *Proglas* you are now holding in your hands.

Editor

JOHANA AMBRUŠOVÁ
„... To v našom siedmom tisícročí
stalo sa...“ (Proglas)
Kombinovaná technika, 1997,
59 × 43 cm

JOHANA AMBRUSOVA
„... That is what happened in our
seventh millennium...“ (Proglas)
Combined technique, c. 1997,
59 × 43 cm

JOHANA AMBRUŠOVÁ
„... A hluchí, ajh'ľa, Slovo Písma
počujú...“ (Proglas)
Kombinovaná technika, 1997,
59 × 43 cm

JOHANA AMBRUSOVA
„... And, behold, the deaf the World of
the Gospels shall hear...“ (Proglas)
Combined technique, c. 1997,
59 × 43 cm

Je to dar spravodlivej štedrosti
dušiam, čo viac už nenahlodá nárek,
dušiam, čo na nič netešia sa viac.
Pretože Matúš, Lukáš, Ján a Marek
národy učia, toto hovoriac:

/ 11 /

ለተክክ ይገሩላችኋል ገደሞኝ ለገደገዳዎቼ ጽጌራላችኋል፣
ለተክክ ለጸሐፊዎቼ፣ ለሞላውሎች ለግዳገዳዎቼ፣
ለጸሐፊዎቼ ለግዳገዳዎቼ፣ ጽሑፍ ላይ ለገላላውያን ለግዳገዳዎቼ፣
ግደገዳዎቼ ገላላውያን፣ ግደገዳዎቼ፣ ግደገዳዎቼ ላይ ለገላላውያን
ግደገዳዎቼ ላይ ለገላላውያን ግደገዳዎቼ ላይ ለገላላውያን፡

Všetci, čo krásu v dušiach túžite
si uvidieť a radosť sa chcete,
a chcete premôcť hriechnu temnotu
a hnilobu, čo vládne v tomto svete,
a rajský život znova nájsť už tu,

/ 16 /

ገላላውያን ይገሩላችኋል ለጸሐፊዎቼ ለግዳገዳዎቼ
ላይ ለገላላውያን፣ ለግደገዳዎቼ ይገሩላችኋል ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን፣
ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን፣
ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን፣
ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን፣
ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን ላይ ለገላላውያን፡

EDITA AMBRUŠOVÁ
Sv. Metod – Zákonodarca
Tempera na dreve, 1996,
51,5 × 21 cm

Edita Ambrusova
St. Methodius – The Lawgiver
Tempera on wood, c. 1996,
51,5 × 21 cm

EDITA AMBRUŠOVÁ
Sv. Kliment Ochridský
Tempera na dreve, 1991,
50,5 × 16,5 cm

EDITA AMBRUSOVA
St. Clement of Ohrid
Tempera on wood, c. 1991,
50,5 × 16,5 cm